



**«Σύσταση Σερβο-Ορθόδοξης Κοινότητας στο Κοσσυφοπέδιο ως αναπόσπαστο
τμήμα μιας ευρύτερης ρύθμισης του μελλοντικού καθεστώτος.»¹**

Αθήνα , 1^η Νοεμβρίου 2005

Ο προβληματισμός σχετικά με το μελλοντικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου απαιτεί εξ'ορισμού να ασχοληθεί τόσο με μεσοπρόθεσμα όσο και με μακροπρόθεσμα θέματα. Για το λόγο αυτό είναι ιδιαιτέρως σημαντικό, όσο πλησιάζουμε το ορόσημο των συνομιλιών για το μελλοντικό καθεστώς, να συντάξουμε ένα δίκαιο και ισορροπημένο πλαίσιο των βασικών προϋποθέσεων. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα πρέπει να αποσκοπεί στην εγγύηση διαρκούς ειρήνης και ασφάλειας, όχι μόνο στο Κοσσυφοπέδιο αλλά και σε ολόκληρη την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να βρεθούν λύσεις για ορισμένες νόμιμες ανησυχίες των Σέρβων και της ευρύτερης περιοχής των Δυτικών Βαλκανίων οι οποίες πρέπει να συμπεριληφθούν σε μια νέα διεθνή συνθήκη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα θλιβερά γεγονότα του Μαρτίου του 2004, είναι επιτακτική ανάγκη να δοθούν ισχυρές εγγυήσεις για την προστασία και πρόοδο των Σέρβων αλλά και άλλων μειονοτήτων στην περιοχή του Κοσσυφοπεδίου. Άλλες ανάγκες περιλαμβάνουν τη διασφάλιση της μη ύπαρξης αλυτρωτικών τάσεων έναντι γειτονικών περιοχών και την θέσπιση ειδικών όρων που θα διασφαλίζουν ότι το Κοσσυφοπέδιο δεν θα ενωθεί με άλλες χώρες ή περιοχές χωρίς την συγκατάθεση όσων υπογράφουν τη συνθήκη του μελλοντικού καθεστώτος του Κοσσυφοπεδίου. Ειδικότερα, όσον αφορά στο ζωτικό τμήμα της προστασίας των Σερβο-Ορθόδοξων ιστορικών και θρησκευτικών μνημείων και τοποθεσιών, η διεθνής κοινότητα πρέπει να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τα μνημεία και οι θρησκευτικές τοποθεσίες στο Κοσσυφοπέδιο θα προστατεύονται επαρκώς και θα παραμένουν εν λειτουργία στο διηνεκές.

Η προτεινόμενη Σερβο-Ορθόδοξη Μοναστική Κοινότητα (ΣΟΜΚ) του Κοσσυφοπεδίου θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα μοναστήρια καθώς και τις εξαρτώμενες περιοχές και τις ιστορικές τοποθεσίες που θα προσδιορίζονται ειδικά στον καταστατικό της Χάρτη. Αυτός ο Χάρτης θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη δημιουργία κοινού νομικού χώρου για τη μοναστική κοινότητα και τα περίχωρά της υπό την προστασία της Διεθνούς Κοινότητας.

¹ Η πρόταση αυτή είναι το αποτέλεσμα συζητήσεων και προσεκτικής ανάλυσης από ομάδα ειδικών στο ΕΛΙΑΜΕΠ. Η αφετηρία για τον διάλογο αυτό ήταν το κείμενο του Ευάγγελου Κωφού με θέμα: «Μια Μοναστική Ορθόδοξη Κοινότητα στο Κοσσυφοπέδιο» που παρουσιάστηκε σε συνέδριο του ΕΛΙΑΜΕΠ για το Κοσσυφοπέδιο τον Μάρτιο του 2005 στη Θεσσαλονίκη.

Παρά την έλλειψη εδαφικής συνοχής η ΣΟΜΚ θα διοικείται σύμφωνα με ένα μοναδικό Χάρτη που θα συνταχθεί από την ΣΟΜΚ, θα εγκριθεί από το Σερβικό Πατριαρχείο, θα γίνει αποδεκτός από την μελλοντική κυβερνητική αρχή του Κοσσυφοπεδίου και θα είναι εγγυημένος από τη διεθνή κοινότητα με ιδιαίτερη έμφαση στην υποχρέωση θεσμικής εμπλοκής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα η ΣΟΜΚ και τα μοναστήρια ξεχωριστά θ' απολαμβάνουν έναντι της μελλοντικής κυβερνητικής αρχής του Κοσσυφοπεδίου αυτοδιοίκηση², που θα συνεπάγεται τα ακόλουθα:

- ο Τα μοναστήρια και ως σύνολο η ΣΟΜΚ θα βρίσκονται υπό την πνευματική εξουσία του Σερβικού Ορθόδοξου Πατριαρχείου.
- ο Η μελλοντική κυβερνητική εξουσία του Κοσσυφοπεδίου, με τις κατάλληλες διεθνείς εγγυήσεις (Ευρωπαϊκή Ένωση, ΝΑΤΟ, Ηνωμένα Έθνη) θα προνοεί για την διάσωση και την ασφάλεια των μοναστηριών ως ιερών τόπων λατρείας και μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.
- ο Θα πρέπει να προβλέπεται ελεύθερη και ανεμπόδιστη άσκηση της εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας σύμφωνα με τους ιερούς κανόνες και τα έθιμα της Σερβικής Ορθόδοξης εκκλησίας και του Χάρτη της ΣΟΜΚ.
- ο Θα προβλέπεται ότι όλα τα όργανα και οι λειτουργίες της ΣΟΜΚ θα διέπονται από τον «Εσωτερικό Κανονισμό» που θα καθορισθεί ως τμήμα του γενικού, περιεκτικού πακέτου των διαπραγματεύσεων για την μελλοντική εξέλιξη της οντότητας του Κοσσυφοπεδίου.
- ο Θα πρέπει να προβλέπεται διατήρηση της ελεύθερης επικοινωνίας μεταξύ όλων των μοναστηριών καθώς και των εξαρτώμενων περιοχών τους.
- ο μη διακίνηση και παραμονή εντός των ορίων των μοναστηριών προσώπων μη εξουσιοδοτημένων με τα κατάλληλα έγγραφα και χωρίς προηγούμενη άδεια.
- ο Να επιτρέπεται η ανεμπόδιστη είσοδος και έξοδος ατόμων στο Κοσσυφοπέδιο ως προσκυνητών και η παραμονή τους στα μοναστήρια μετά από σχετική άδεια της ΣΟΜΚ.
- ο Να προστατεύεται ολόκληρη η ιδιοκτησία της ΣΟΜΚ, περιλαμβανομένων των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων των μοναστηριών και να μην επιτρέπεται η απαλλοτριώσή τους.
- ο Η μελλοντική κυβερνητική αρχή του Κοσσυφοπεδίου να αναγνωρίζει απαλλαγή της ΣΟΜΚ από φόρους και δασμούς.

Η συνολική παρακολούθηση των ανωτέρω προβλέψεων θ' αποτελεί υποχρέωση και ευθύνη της μελλοντικής κυβερνητικής εξουσίας του Κοσσυφοπεδίου και θα τεθεί υπό την εγγύηση των Ηνωμένων Εθνών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ.

Δρ. Ευάγγελος Κωφός
Ειδικός Σύμβουλος, ΕΛΙΑΜΕΠ

Καθηγ. Θεόδωρος Κουλουμπής
Γενικός Διευθυντής, ΕΛΙΑΜΕΠ

² Υπάρχουν παραδείγματα καθεστώτων ημιавтоνομίας και προστατευομένων θρησκευτικών μονών στην Ευρώπη όπως και αλλού.